

Baunsgaard: Det er med rette påpeget af de foregående ordførere, at der er alvorlige økonomiske urotegn. Det, man måske kunne savne, var en lidt klarere påpegning af, hvad man anser for årsag og virkning. Jeg tror, det er nødvendigt at understrege, at de økonomiske urotegn ikke er skabt af den finanspolitik, der blev vedtaget her i folketinget i marts måned, eller skabt af den, der nu er til behandling, men at denne finanspolitik tværtimod er nødvendiggjort af de økonomiske urotegn.

Når man påpeger, at vi har et højt renteniveau, at obligationskurserne er lave, at der er prisstigningstendenser, som synes farlige, er det jo rigtigt; men der er igen grund til at understrege, at der kun er én forudsætning for virkelig at bedre på dette forhold, og det er at skabe en bedre balance mellem det øjeblikkelige forbrug og den øjeblikkelige produktion. Medmindre man vil erkende det, vil en nok så voldsom strid om de finanspolitiske midler ikke være særlig relevant; medmindre man vil erkende, at finanspolitikken må have en sådan styrke, at den kan skabe en bedre balance mellem det øjeblikkelige forbrug og produktionen, når man ikke nærmere ind til det, der er problemets kerne. Derfor er det nødvendigt at erkende, at efter det, der er sket forud for marts med den forbrugsudvidelse, der er muligjort dels ved lønoverenskomsterne, dels ved den stedfundne prisudvikling, er forbruget løbet så meget foran produktionen, at store økonomiske indgreb helt indlysende var og endnu er nødvendige. Det er dette, som martsforliget, om man vil, martsforslagene, skulle tilstræbe, og med den buket, der er til behandling i dag, er tilvejebragt det beløb, der i marts blev sat som forudsætning for, at folketinget kunne gå i gang med en drøftelse af merværdiafgiften og en sådan afgifts indflydelse på den resterende del af finanspolitikken i dette forår.

Efter planen skulle jo merværdiafgiften træde i kraft den 1. januar, og efter finansministerens plan skulle en merværdiafgift give 400 mill. kr. i det kommende januar kvartal. Om dette nås, ved ingen, men man må så sige til trøst for finansministeren, at håbet beskæmmer jo heller ingen. Det vigtigste i bedømmelsen af, hvor nødvendigt det er at nå dette mål, er en vurdering af

omfanget af den forbrugsbegrænsning, der følger af de nu vedtagne og i dag til behandling værende lovforslag. Det er jo ikke først og fremmest et spørgsmål om statens kasseoverskud, det er først og fremmest et spørgsmål om omfanget af forbrugsbegrænsningen; det er afgørende for, om det er en nødvendig ting, at man enten får vedtaget merværdiafgiften eller til sin tid sætter andet i stedet for de 400 mill. kr. Det må nødvendigvis være forbrugsafgifterne, der, som det er tilfældet i dette forår, er stærkest fremme i billedet, og det kan selvsagt ikke være overraskende for nogen, og det kan selvsagt ikke blive anderledes, end det altid har været, at når der stilles forslag om forbrugsafgifter, så påpeges af vedkommende branche en række saglige indvendinger imod forslagene, indvendinger, som ikke alene er saglige, men berettigede, hvis man indskrænker sig til den rent ensidige vurdering, den isolerede bedømmelse af det pågældende forslag. Det er ikke rimeligt og ikke muligt for os her i folketinget at nøjes med den isolerede bedømmelse; derfor må forslagene ses i en større sammenhæng, og det må også de, der er til behandling i dag.

Det ærede medlem hr. Poul Møller sagde — jeg synes med rette — at det hjælper ikke at tro på, at man kan modvirke pristigninger ved gennem afgifter at gøre varerne dyrere. Det er rigtigt, men det ærede medlem påpegede, at det vigtigste var ikke at komme til at påvirke omkostningsniveauet, og der var der jo ved martsforhandlingerne meget stærk overensstemmelse mellem det ærede medlems synspunkter og de synspunkter, jeg på det radikale venstres vegne førte frem. For mig har det i bedømmelsen af de foreliggende lovforslag været afgørende at fastholde det synspunkt, at de afgifter, man vedtog, med mindst mulig styrke skulle påvirke omkostningsniveauet; og foretager man en sådan afvejning, må man til trods for de fra branchens side påpegede vanskeligheder ved en brugtbilsafgift, alligevel sige, at det ikke er tilrådeligt at følge branchens råd om at vælge en benzinafgiftsforhøjelse fremfor en brugtbilsafgift, fordi en benzinafgiftsforhøjelse med ikke uvæsentlig styrke vil gå ud i omkostningsniveauet, hvorimod brugtbilsafgiften næsten ikke vil påvirke omkostningsniveauet. På lidt længere sigt vil